

KONTROLY NA MÍSTĚ

PRO OPATŘENÍ PŘEDČASNÉ UKONČENÍ ZEMĚDĚLSKÉ ČINNOSTI – EAFRD PUZČ SZP 2023–2027

Účelem této publikace je seznámit žadatele s průběhem kontroly na místě a usnadnit jeho orientaci v dokumentech potřebných při kontrole a jaká součinnost je při kontrole požadována.

POZOR – tento dokument neobsahuje výčet podmínek jednotlivých opatření. Podmínky opatření může žadatel najít v Příručkách pro žadatele vydávaných SZIF, Metodikách Ministerstva zemědělství nebo v Nařízení vlády ČR.

OBSAH

1 OSOBY PŘI KNM	2
2 PROVEDENÍ KONTROLY NA MÍSTĚ	3
3 UKONČENÍ KONTROLY NA MÍSTĚ	4
4 NÁMITKY PROTI PROTOKOLU O KONTROLE.....	5
5 PRÁVA A POVINNOSTI	5

KONTROLA NA MÍSTĚ

KNM se provádí u vybraného vzorku z vybraných režimů Společenství. V rámci podpor pod IACS jsou podané žádosti ověřovány systémem monitorování zemědělských ploch (AMS) a dále probíhají kontroly na místě (KNM) u vybraného vzorku žádostí.

Kontrola na místě probíhá u vybraného vzorku žádostí na základě náhodného a rizikového výběru. Předmětem KNM je ověření způsobilé plochy, plnění podmínek způsobilosti na vybraném vzorku pozemků a též podmínek podmíněnosti. Cílem kontroly na místě je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Kontrolu na místě mohou provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem kontroly na místě je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními. Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy kontroly na místě jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

1 OSOBY PŘI KNM

Terénní inspektor – kontrolní pracovník (kontrolující), který zastupuje kontrolní orgán. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU.

Přizvané osoby – na KNM si též SZIF může přizvat odborníka z odborného pracoviště, který provádí danou kontrolní činnost ze zákona. V tomto případě je takový odborník přizván jako přizvaná osoba terénního inspektora.

Kontrolovaná osoba – žadatel žádající o dotaci v rámci režimů podpor Společenství.

Zplnomocněná osoba – konkrétní fyzická osoba zplnomocněna k zastupování kontrolované osoby/žadatele ve věcech právních úkonů na základě tzv. plné moci (§ 33 správního řádu).

Povinná osoba – je jakákoli osoba odlišná od kontrolované osoby/žadatele, která však je (popř. byla) vůči kontrolované osobě/žadateli v určitém vztahu a jejíž součinnost je pro řádný výkon kontroly a dosažení jejího účelu taktéž nezbytná. Dále je to osoba, která kontrolované osobě/žadateli dodává nebo dodala zboží nebo ho od ní odebrala či odebírá, koná nebo konala pro ni práce, anebo jí poskytuje nebo poskytovala služby nebo její služby využívala či využívá, případně se na této činnosti podílí nebo podílela a je přítomna na místě kontroly. Povinná osoba je tedy osobou, která má vztah ke kontrolované osobě/žadateli či předmětu kontroly, přičemž jde o zaměstnance či dodavatele, odběratele nebo zákazníka kontrolované osoby/žadatele. Povinná osoba je povinna poskytnout terénnímu inspektorovi součinnost potřebnou k výkonu kontroly, nelze-li tuto součinnost zajistit prostřednictvím kontrolované osoby/žadatele.

Jiná osoba – osoba dle §12a odst. 4 zákona č.256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o osobu, která není povinnou osobou.

2 PROVEDENÍ KONTROLY NA MÍSTĚ

Oznámení KNM

KNM se provádí zásadně neoznámeně.

Pokud bude kontrola oznámena, bude tak učiněno nejdříve 48 hodin před jejím zahájením. Ve výjimečných a odůvodněných případech může být oznámená kontrola zrušena, o čemž však bude žadatel informován co nejdříve.

Zahájení KNM – první kontrolní úkon

Možné jsou pouze 3 způsoby zahájení FKNM:

- předložení průkazu zaměstnance
- doručení Oznámení o kontrole
- první z kontrolních úkonů předcházející kontrole ... (vypíše se v Protokolu o kontrole)

KNM se zahajuje v první řadě s žadatelem nebo jím zplnomocněným zástupcem. Pokud však nelze zajistit součinnost s žadatelem, pak potřebnou součinnost je povinná poskytnout povinná osoba (pokud existuje) a KNM lze zahájit i s povinnou osobou s tím, že o zahájení KNM se žadatel informuje dodatečně.

V dalším textu je již používán pouze pojem žadatel, avšak dané úkony v rámci průběhu KNM mohou být činěny i s povinnou osobou vyjma doručení Protokolu o kontrole.

Průběh KNM

KNM se žadatel může účastnit osobně nebo doprovodem terénního inspektora pověřit svého zástupce. Pokud se žadatel bude chtít zúčastnit celého průběhu kontroly, je nutné, aby se v případě vícedenní kontroly domluvil s terénním inspektorem, na kterých částech hospodářství bude provádět kontrolu v dalších dnech.

Žadatel v rámci podmínek dané podpory souhlasí, že umožní na svém hospodářství provedení nezbytných kontrol na místě a při kontrole poskytne terénnímu inspektorovi na jeho požádání přiměřenou součinnost. Terénní inspektoři provádějící kontrolu na místě jsou oficiálně považováni za osoby pozvané se souhlasem žadatele. Pokud žadatel zruší svůj souhlas s provedením nezbytných kontrol a požádá nebo nařídí terénnímu inspektorovi, aby ukončil kontrolu na místě a hospodářství opustil, terénní inspektor tak učiní. Toto však bude považováno za porušení podmínek pro udělení podpory porušením závazku o umožnění kontroly na místě a povede k zamítnutí žádosti.

V průběhu kontroly kontrolující pracovník SZIF vždy provádí:

- kontrolu specifických podmínek opatření.

V průběhu kontroly kontrolující pracovník SZIF provádí kontrolu níže uvedeného:

- zda výše příjmů/výnosů **žadatele** ze zemědělské prvovýroby činí nejméně 55 % na celkových příjmech/výnosech (z podnikání i závislé činnosti) za poslední 3 kalendářní roky bezprostředně předcházející roku, ve kterém je podána Žádost o dotaci,
- zda průměr příjmů/výnosů **žadatele** ze zemědělské prvovýroby dosáhl nejméně 500.000,- Kč za poslední 3 kalendářní roky bezprostředně předcházející roku, ve kterém je podána Žádost o dotaci,
- zda se **žadatel** opět nestal zemědělským podnikatelem nebo se neúčastní na podnikání jiného zemědělce nebo není zaměstnán v zemědělství,
- majetku a závazků uvedených ve smlouvě, zda byly ve skutečnosti převedeny **ze žadatele na nabyvatele**
 - zda nabyvatel nepřevedl statické složky podniku získané převodem od žadatele,
- zda **nabyvatel** zajišťuje účel a rozsah podnikatelského plánu uvedeného v Projektu,
- kontrolu, zda jsou deklarované DPB převedené v evidenci půdy (LPIS) na **nabyvatele**

U žadatele, který vede daňovou evidenci dle zákona o dani z příjmu budou kontrolorem požadovány následující dokumenty (pro příslušné 3 kalendářní roky):

- Daňová evidence/Peněžní deník
- Kniha faktur vydaných
- Účetní doklady (faktury vydané, pokladní doklady)

U žadatele, který účtuje podle zákona o účetnictví budou kontrolorem požadovány následující dokumenty (pro příslušné 3 kalendářní roky):

- Kniha faktur vydaných
- Účetní doklady (faktury vydané, pokladní doklady)
- Účetní deník

U nabyvatele bude provedena kontrola následujících dokladů potvrzujících převedení majetku, popř. závazků uvedených v Projektu (Smlouvě) z žadatele na nabyvatele:

- Soupis drobného majetku
- Karty dlouhodobého majetku
- Evidenci závazků a pohledávek
- Účetní nebo daňovou evidenci

Pro ověření, zda nabyvatel dosahuje účelu a rozsahu podnikatelského plánu, je nutné předložit kopii osnovy projektu či kopii samotného Projektu.

3 UKONČENÍ KONTROLY NA MÍSTĚ

Poslední kontrolní úkon je úkon, který předchází vyhotovení Protokolu o kontrole. Konkrétní úkon bude uveden v Protokolu o kontrole.

Protokol o kontrole – zaznamenání výsledků KNM

Po provedení kontroly sepíše terénní inspektor Protokol o kontrole, do nějž zaznamená zjištěné rozpory s údaji deklarovanými v jednotné žádosti nebo neplnění podmínek nezbytných pro poskytnutí dotace. V tomto formuláři bude zaznamenán i podrobný popis neshod, nedodržení, vysvětlení podaná žadatelem, popis kontrolovaných dokumentů, rozhovory s jinými osobami za účelem získání informace a závěry učiněné terénním inspektorem.

Datum vyhotovení Protokolu o kontrole musí být ve lhůtě do 30 dní, ve zvláště složitých případech do 60 dní, ode dne provedení posledního kontrolního úkonu.

Doručení Protokolu o kontrole

S Protokolem o kontrole bude žadatel (zplnomocněný zástupce) seznámen jeho doručením. Protokol o kontrole bude doručen žadateli (zplnomocněnému zástupci) jedním z níže uvedených způsobů:

Datovou schránkou nebo Portálem farmáře – Protokol o kontrole je možné zaslat datovou schránkou v případě, kdy žadatel má zřízenou a aktivní datovou schránku, pokud žadatel nemá datovou schránku a má portál farmáře, doručuje se do Portálu farmáře. Datem doručení je den skutečného doručení datovou schránkou nebo přihlášení do Portálu farmáře. Případná fikce doručení bude uplatněna, pokud si žadatel v dané lhůtě nevyzvedne zásilku z datové schránky nebo se nepřihlásí do Portálu farmáře.

Poštovním úřadem – datem doručení je den uvedený na doručence. Pokud si žadatel nepřeveze zásilku, pak datem doručení je 10. den ode dne, kdy byla zasláná zásilka uložena na poštovním úřadu, jedná se o tzv. fikci doručení.

Osobně – žadatel či zplnomocněný zástupce musí svým podpisem potvrdit doručení Protokolu o kontrole. Datum doručení je den, kdy byl Protokol o kontrole osobně předán. Pokud žadatel či zplnomocněný zástupce odmítne Protokol o kontrole podepsat, vyznačí terénní inspektor tuto

skutečnost v Protokolu o kontrole a Protokol o kontrole se pak považuje za doručení okamžikem pokusu o předání – viz. § 24 odst. 3 a 4 správního řádu.

Datum doručení je důležité pro určení lhůty k podání námitek proti Protokolu o kontrole.

3 způsoby ukončení KNM:

- marným uplynutím lhůty pro podání námitek nebo
- vzdáním se práva podat námitky ze strany žadatele nebo
- dnem doručení vyřízení námitek žadateli.

4 NÁMITKY PROTI PROTOKOLU O KONTROLE

Žadatel může proti protokolu o kontrole podat námitky ve lhůtě 15 dní ode dne doručení Protokolu o kontrole, nestanoví-li terénní inspektor lhůtu delší (jiná stanovená lhůta musí být zapsána v Protokolu o kontrole), a to prostřednictvím terénního inspektora, který kontrolu provedl. S tímto poučením je žadatel seznámen v závěru Protokolu o kontrole. **Námitky musí být podány písemně a řádně zdůvodněny.**

Dnem doručení námitek na SZIF je zahájeno řízení o námitkách, jehož výsledkem je Rozhodnutí o námitkách. **Proti rozhodnutí o námitkách není opravný prostředek přípustný.**

Výroky rozhodnutí o námitkách mohou být tyto:

- V případě, že žadatel nepodal ve stanovené lhůtě námitky proti Protokolu o kontrole, pak se v rozhodnutí o námitkách námitky zamítnou jako námitky podané opožděně.
- V případě, že námitky podala neoprávněná osoba, pak se v rozhodnutí o námitkách námitky zamítnou.
- V případě, že z námitek není zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, nebo námitky, u nichž chybí odůvodnění, pak se v rozhodnutí o námitkách zamítnou jako nedůvodné bez dalšího projednání.
- V ostatních případech se námitkám v rámci rozhodnutí o námitkách vyhoví, částečně vyhoví, nebo se zamítnou, příp. se předá k došetření zpět na Oddělení inspekční služby příslušného RO SZIF.

Žadatel je oprávněn se písemně práva na podání námitek vzdát.

5 PRÁVA A POVINNOSTI

Práva a povinnosti terénních inspektorů a žadatelů či povinných osob vyplývající ze zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), konkrétně:

- práva terénních inspektorů jsou uvedena v § 3, 7, 8, 11 a 19,
- povinnosti terénních inspektorů jsou uvedeny v § 9 a 20,
- práva žadatelů jsou uvedena v § 10 odst. 1,
- povinnosti žadatelů a povinných osob jsou uvedeny v § 10 odst. 2 a 3.

Další skutečnosti týkající se žadatele a povinné osoby:

Proti Protokolu o kontrole může pouze žadatel dle § 13 kontrolního řádu podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě 15 dní ode dne doručení Protokolu o kontrole, není-li stanovena v Protokolu o kontrole lhůta delší.

Vzniklé náklady na kontrolu dle § 23 kontrolního řádu:

- náklady vzniklé kontrolnímu orgánu v souvislosti s výkonem kontroly nese kontrolní orgán,
- náklady vzniklé kontrolované osobě nebo povinné osobě v souvislosti s výkonem kontroly nesou tyto osoby.

Práva a povinnosti terénních inspektorů a žadatelů či jiných osob vyplývající ze §12a zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF:

- (1) Výběr osob ke kontrole a kontrolu plnění podmínek pro dotaci nebo kontrolu plnění podmínek dalších žádostí podávaných podle § 1 odst. 2 provádí Fond nebo jím pověřená osoba. Administrativní kontroly, včetně křížových kontrol, jsou doplněny kontrolami prostřednictvím systému monitorování ploch nebo kontrolami na místě.
- (2) Fond je oprávněn provádět, a to i bez ohlášení, kontrolu
- a) správnosti a úplnosti údajů uvedených v žádostech podávaných Fondem,
 - b) plnění povinností a podmínek vyplývajících z vydaných rozhodnutí a uzavřených smluv a dohod podle § 1 odst. 2,
 - c) správnosti informací poskytovaných Fondem podle tohoto zákona, zákona o zemědělství a nařízení vlády vydaných k jejich provedení,
 - d) plnění povinností vyplývajících z přímo použitelného předpisu Evropské unie, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
 - e) plnění kritérií způsobilosti, víceletých podmínek a povinností podle příslušného opatření, vyplývajících z tohoto zákona a ze zákona o zemědělství nebo
 - f) dvojího financování.
- (3) Při výkonu kontroly podle odstavců 1 a 2 postupuje Fond vůči fyzickým a právnickým osobám (dále jen "kontrolované osoby") podle kontrolního řádu, zákona o zemědělství 33), podle tohoto zákona, a podle zákona o finanční kontrole.
- (4) Pokud doklady u kontrolovaných osob nebo povinných osob nepostačují k řádnému provedení kontroly, je Fond oprávněn požadovat doklady i od jiné osoby, a to v rozsahu nezbytném pro ověření skutečností majících souvislost s činnostmi kontrolovaných osob nebo povinných osob, která je předmětem kontroly. Tato osoba je povinna ve stanovené lhůtě takové doklady Fondem předložit, výkon kontroly Fondem umožnit a při něm spolupůsobit. Práva a povinnosti Fondu a této osoby se řídí kontrolním řádem přiměřeně, přičemž účel kontroly musí být naplněn při zajištění toho, aby práva a chráněné zájmy této osoby byly dotčeny v nejmenší možné míře.
- (5) Kontrolu podle odstavců 1 až 4 vykonává Fond prostřednictvím svých zaměstnanců nebo jiných fyzických osob, které k tomuto účelu pověřil podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o financování společné zemědělské politiky. Fond může podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o financování společné zemědělské politiky pověřit výkonem kontroly právnickou osobu; v takovém případě právnická osoba postupuje podle kontrolního řádu.
- (6) Kontrolu podle odstavce 2 písm. b) a d) a odstavce 4 vykonávají v rámci své působnosti stanovené zvláštními právními předpisy také správní úřady řízené ministerstvem.
- (7) Při výkonu kontroly podle odstavců 1 a 4 je Fond oprávněn požadovat provedení analýz vzorků zemědělských výrobků Generálním ředitelstvím cel.
- (8) Zaměstnanci Fondu vykonávající kontrolu se při výkonu kontrolní činnosti prokazují průkazem zaměstnance Fondu, který je současně dokladem o jejich pověření ke kontrole.
- (9) Při výkonu kontroly podle odstavců 1 až 4 nevzniká nárok na náhradu za odebrané vzorky.
- (10) Na výkon kontroly prostřednictvím dálkového průzkumu Země a systému monitorování ploch včetně rychlých polních návštěv, podle přímo použitelného předpisu Evropské unie se nevztahuje kontrolní řád; ustanovení kontrolního řádu o vstupu na pozemky a o právech kontrolujícího se použijí přiměřeně.
- (11) Pro provádění kontrol orgány Evropské unie nebo jimi pověřených osob platí ustanovení odstavců 1 až 10 přiměřeně.

(12) V případě, že není umožněna kontrola ani jedné podmínky, na kterou je poskytnutí dotace vázáno, jedná se o zabránění kontrole a v takovém případě se žádost zamítne. V případě, že není umožněna kontrola některé z podmínek, na kterou je poskytnutí dotace vázáno, považuje se tato podmínka za nesplněnou.

(13) Administrativní kontroly zahrnují křížové kontroly

a) mezi díly půdních bloků uvedenými v jednotné žádosti nebo žádosti o dotaci a informacemi v evidenci využití půdy podle užívatelských vztahů za účelem ověření způsobilosti ploch pro poskytnutí dotace nebo

b) pomocí systému identifikace a evidence zvířat za účelem ověřit způsobilost pro dotaci a zabránit opakovanému poskytnutí stejné dotace v rámci téhož kalendářního roku nebo roku podání žádosti.

V případě geoprostorové žádosti Fond provede křížové kontroly pro účely písmene a) prostřednictvím prostorových průsečíků s plochou ohlášenou v evidenci využití půdy podle užívatelských vztahů, a to za účelem zabránit dvojímu uplatnění nároku na stejnou plochu.

(14) Pro účely kontrol prostřednictvím systému monitorování ploch je komunikačním nástrojem se žadatelem informační systém Fondu. Fotografie, kterou žadatel Fondu odesílá informačním systémem Fondu, musí být označena časem a určením místa jejího pořízení.

(15) Při kontrole prostřednictvím systému monitorování ploch podle přímo použitelného předpisu Evropské unie se vyhodnocení plnění podmínky vztahuje k celé ploše pozemku, bez přeměrování výměry pozemku. Nejmenší plochou pro účely vyhodnocení kontroly prostřednictvím systému monitorování ploch je plocha s jedním druhem plodiny, která je uvedena v žádosti o dotaci. Není-li plodina v žádosti uvedena, je nejmenší plochou pro účely vyhodnocení kontroly prostřednictvím systému monitorování ploch zákres plochy uvedené v žádosti o dotaci.

(16) Fond pro provádění kontroly využívá technické prostředky založené na dálkovém průzkumu Země a globálním družicovém navigačním systému, uvedené v postupech pro použití technických prostředků podle přímo použitelného předpisu Evropské unie.

(17) Při měření ploch Fond uplatní pro každou plochu uvedenou v žádosti technickou toleranci vycházející z přesnosti použitého měřického postupu a následně prostorovou toleranci vycházející z porovnání hranic změřené plochy a plochy uvedené v žádosti. Maximální přípustná hodnota technické tolerance je 1 ha a maximální přípustná hodnota prostorové tolerance je 3 metry.

(18) Kontrola na místě týkající se zvířat zahrnuje ověření počtu zvířat přítomných v hospodářství, správnost a soulad zápisu v ústřední evidenci zvířat podle zvláštního právního předpisu, správnost dokladů a soulad s evidencí zvířat vedených chovatelem podle zvláštního právního předpisu.